

Lovforslag nr. L 119. Fremsat den 7. december 1993 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

(Børnetilskud til en ægtefælle til en indsat og eftergivelse af bidragsgæld)

§ 1

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 254 af 8. april 1992, som senest ændret ved § 3 i lov nr. 449 af 30. juni 1993, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter nr. 2 som nyt *nummer*:

»3) når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig,«.

Nr. 3 og nr. 4, bliver herefter nr. 4 og 5.

2. I § 3 ændres »§ 2, nr. 1, eller nr. 2,« til: »§ 2, nr. 1, nr. 2 eller nr. 3,«.

3. I § 6, *stk. 1*, ændres »§ 2, nr. 1 og 2,« til: »§ 2, nr. 1, nr. 2 og nr. 3,«.

4. I § 8 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Når den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den indsattes ægtefælle, såfremt den indsattes særbarn opholder sig hos denne.«.

5. I § 10 *a* indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Medmindre barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har fået op-

holdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling af flerbørnstilskud fast bopæl her i landet i 1 år.«.

6. I § 10 *b* indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Medmindre en af adoptanterne har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling af adoptionstilskud fast bopæl her i landet i 1 år.«.

7. § 12, *stk. 2, 2. punktum* affattes således:

»Medmindre barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling fast bopæl her i landet i en sammenhængende periode af 3 år.«.

8. § 21 affattes således:

»§ 21. Forskudsvis udbetalte bidrag, som ikke er tilbagebetalt af den bidragsskyldige, skal eftergives,

- 1) når der ikke i det sidste år forskudsvis er udbetalt bidrag, eller
- 2) når den bidragsskyldige har været indsat i institutioner under Kriminalforsorgen i udbetalingsperioden.

Stk. 2. Det er en betingelse for eftergivelse af forskudsvis udbetalte bidrag efter *stk. 1*, at den bidragsskyldige ikke ville kunne betale det skyldige beløb uden at komme til at mangle,

hvad der må anses for nødvendigt til eget eller familiens underhold.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 21, stk. 1, nr. 2, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 8, har virkning for personer, der er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ved lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget går ud på at indføre en ret til ordinært og ekstra børnetilskud, når en ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig.

Endvidere omfatter lovforslaget indførelse af en regel om mulighed for eftergivelse af forskudsvis udbetalte børnebidrag, når den bidragsskyldige har været indsat i institutioner under Kriminalforsorgen i udbetalingsperioden.

Endelig indeholder lovforslaget en præcisering af krav om forudgående bopælstid for visse persongrupper ved udbetaling af flerbørnstilskud, adoptionstilskud eller forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Ifølge de gældende regler kan en ægtefælle i børnetilskudslovens forstand kun betragtes som enlig forsørger med ret til ordinært og ekstra børnetilskud, såfremt parterne er separeret eller lever adskilt på grund af uoverensstemmelse. Det betyder, at en ægtefælle til en indsat ikke kan modtage ordinært og ekstra børnetilskud.

Der er i denne sammenhæng en forskelsbehandling af gifte samlevende par og af ugifte samlevende par, idet samleveren til en indsat idag kan modtage ordinært og ekstra børnetilskud under samleverens indsættelse.

Ved en indsættelse vil den indsatte normalt miste sin arbejdsindtægt eller få inddraget en eventuel ydelse i form af førtidspension, folkepension, del-pension, sygedagpenge, kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn m.v. Dette bevirker, at den indsatte mister sit forsørgelsesgrundlag og kan derved ikke reelt deltage i forsørgelsen af sit barn.

Forslaget sigter således mod at begrænse de uheldige og utilsigtede følger en indsættelse i institutioner under Kriminalforsorgen og lignende kan medføre for den indsattes familie.

Forslaget omfatter en indsættelse i form af varetægtsfængsel, fængselsophold eller anden frihedsberøvende foranstaltning i henhold til dom, fx. i institutioner under sygehusvæsenet.

En indsat vil under indsættelsen normalt ikke være i stand til at betale et af statsamtet fastsat børnebidrag efter lov om børns retsstilling. Det offentlige kan i disse tilfælde forskudsvis udbetale børnebidrag til den bidragsberettigede. Det offentlige indtræder herefter i retten til at indkræve bidraget fra den indsatte.

Forslaget vil åbne mulighed for, at en person efter løsladelsen kan få eftergivet den bidragsgæld, som den pågældende på denne måde har oparbejdet under indsættelsen. Forslaget vil således stille den pågældende og dennes familie bedre ved løsladelsen end efter de gældende regler, idet den pågældende ved løsladelsen idag kan blive mødt med en uoverstigelig gældsforpligtelse.

Administrative konsekvenser

Forslaget har ikke væsentlige administrative konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget om, at der kan udbetales børnetilskud til ægtefæller til indsatte skønnes at medføre en årlig merudgift på 3,2 mill. kr. til ordinært børnetilskud og 1,4 mill. kr. til ekstra børnetilskud. En samlet årlig merudgift på 4,6 mill. kr.

Der er ikke tilstrækkelige oplysninger om, hvem der oparbejder bidragsgæld til det offentlige, og hvem der på nuværende tidspunkt får eftergivet gælden, til at skønne over merudgiften ved forslaget om, at bidragsskyldige, der ikke har betalt børnebidrag under indsættelsen, skal kunne eftergives gælden. Merudgiften vurderes dog at være ubetydelig.

De foreslåede bestemmelser om forudgående bopælstid her i landet, som betingelse for visse persongruppers ret til flerbørnstilskud, adoptionstilskud eller forskudsvis børnebidrag, er en præcisering af gældende praksis, jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, og medfører derfor ingen merudgifter for det offentlige.

Lovforslaget berører ikke den kommunale økonomi.

F. t. l. vedr. børnetilskud m.v.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Den foreslåede ændring af børnetilskudsloven vil betyde, at en ægtefælle til en indsat får mulighed for at modtage ordinært børnetilskud.

Bestemmelsen vil omfatte fællesbarn og særbarn til ægtefællen til den indsatte samt den indsattes særbarn, som den indsatte har forældremyndigheden over, hvis dette barn opholder sig hos den indsattes ægtefælle.

Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelse i øvrigt at ændre på de gældende regler om, at en person, der er gift, kun kan anses som enlig forsøger, når den pågældende er separeret eller lever adskilt fra ægtefællen på grund af uoverensstemmelse.

Endvidere er der i den foreslåede bestemmelse anført, at indsættelsen skal vare ud over 3 måneder, således at en kortvarig indsættelse ikke berettiger til børnetilskud.

Bestemmelsen indebærer, at retten til børnetilskud først erhverves fra det tidspunkt, hvor indsættelsen har varet i 3 måneder. Endvidere skal betingelsen om at være indsat i institutioner under Kriminalforsorgen fortsat være opfyldt ved begyndelsen af det kvartal udbetalingen vedrører, og den indsattes ægtefælle skal være enlig på dette tidspunkt. Der henvises til bestemmelserne i lovens § 6.

I øvrigt følges udbetalingsreglen i lovens § 10, om at børnetilskud udbetales første gang for det kvartal, der følger efter det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet er erhvervet, og sidste gang for det kvartal, i hvilket retten til tilskuddet ophører.

Hvis retten til børnetilskud erhverves og bortfalder i samme kvartal, kan der ikke udbetales børnetilskud.

Ved løsladelse eller prøveløsladelse vil betingelsen for at modtage børnetilskud bortfalde, idet der ikke længere er tale om indsættelse i institutioner under Kriminalforsorgen.

Ved genindsættelse skal betingelserne påny opfyldes.

Kortvarige ophold uden for institutionen under indsættelsen vil ikke betyde bortfald af retten til børnetilskud.

Til nr. 2 og 3

Der er tale om konsekvensændringer således, at der vil blive mulighed for at udbetale ekstra børnetilskud, jf. lovens § 3 samt, at dette skal ske efter ansøgning, jf. lovens § 6, stk. 1.

For så vidt angår den indsattes særbarn med ophold hos den indsattes ægtefælle, kan ekstra børnetilskud ikke udbetales, medmindre den indsattes ægtefælle har forældremyndigheden over særbarnet, jf. lovens § 3.

Til nr. 4

Der henvises til bemærkningerne under nr. 1, om at der kan udbetales børnetilskud til den indsattes ægtefælle, hvis den indsattes særbarn opholder sig hos denne.

Til nr. 5-7

Der er tale om en præcisering af de pågældende bestemmelser i relation til lovens § 5, stk. 1, nr. 1, der bringer formuleringen i overensstemmelse med praksis.

Til nr. 8

Der foreslås indført en hjemmel til, på et tidligere tidspunkt end efter gældende regler, at eftergive de børnebidrag, som for en indsat i institutioner under Kriminalforsorgen er forskudsvis udbetalt af det offentlige i indsættelsesperioden.

Kommunalbestyrelsen skal således ved løsladelsen eller prøveløsladelsen vurdere, hvorvidt bidragsgælden skal eftergives.

Bestemmelsen omfatter kun den gæld, som af den indsatte er oparbejdet i indsættelsesperioden på grund af manglende betaling af børnebidrag. For personer omfattet af bestemmelsen medregnes også den bidragsgæld, der er oparbejdet i den del af indsættelsesperioden, der ligger før lovens ikrafttræden.

Lovforslaget berører ikke eventuel anden gæld, eller bidragsgæld oparbejdet i eventuelle tidligere indsættelsesperioder.

Til § 2

Bestemmelsen om eftergivelse af bidragsgæld omfatter alene personer, som efter indsættelse i institutioner under Kriminalforsorgen og lignende, løslades eller prøveløslades efter lovens ikrafttræden.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 254 af 8. april 1992, som senest ændret ved § 3 i lov nr. 449 af 30. juni 1993, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter nr. 2 som nyt *nummer*:

- »3) når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig.«.

Nr. 3 og nr. 4, bliver herefter nr. 4 og 5.

§ 2. Ordinært børnetilskud udgør 3.640 kr. årlig for hvert barn. Det ydes:

- 1) når den, der alene har forældremyndigheden, eller som har del i forældremyndigheden over et barn, er enlig forsørger,
- 2) når begge eller kun den ene af indehaverne af forældremyndigheden er enlig og barnet opholder sig lige meget hos begge, medmindre barnet er tilmeldt folkeregistret hos den, der ikke er enlig,
- 3) når begge et barns forældre modtager folkepension eller førtidspension efter lov om social pension, eller
- 4) når folkepension eller førtidspension til én eller begge af to pensionsberettigede forældre ikke udbetales, fordi § 46 i lov om socialpension finder anvendelse.

2. I § 3 ændres »§ 2, nr. 1, eller nr. 2,« til: »§ 2, nr. 1, nr. 2 eller nr. 3,«.

§ 3. Der ydes endvidere et ekstra børnetilskud, som udgør 2.784 kr. årlig, hvis der ydes ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1, eller nr. 2, og indehaveren af forældremyndigheden

har barnet hos sig. Der ydes kun ét ekstra børnetilskud uanset antallet af børn.

3. I § 6, *stk. 1*, ændres »§ 2, nr. 1 og 2,« til: »§ 2, nr. 1, nr. 2 og nr. 3,«.

§ 6. Ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1 og 2, og ekstra børnetilskud efter § 3 udbetales efter ansøgning herom.

Stk. 2. Betingelserne for retten til at modtage børnetilskud skal være opfyldt ved begyndelsen af det første døgn i kvartalet.

4. I § 8 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Når den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den indsattes ægtefælle, såfremt den indsattes særbarn opholder sig hos denne.«.

§ 8. Børnetilskud udbetales til moderen.

Stk. 2. Har kun faderen forældremyndigheden over barnet, udbetales børnetilskud til ham.

Stk. 3. Tilkommer forældremyndigheden den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, som barnet bor hos.

Stk. 4. Lever forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke sammen, udbetales børnetilskud til den af forældrene, der har barnet hos sig. Opholder barnet sig i disse tilfælde lige meget hos begge forældrene, udbetales børnetilskud til den af forældrene, på hvis adresse barnet er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 5. Er barnet i privat familiepleje, jf. bistandslovens § 65, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, der har taget barnet i pleje. Er barnet i pleje hos et ægtepar, udbetales børnetilskud i givet fald til plejemoderen.

Stk. 6. Såfremt det skønnes bedst for barnet, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at børnetilskuddet skal udbetales til barnet selv.

5. I § 10 a indsættes som stk. 4:

»*Stk. 4.* Medmindre barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling af flerbørnstilskud fast bopæl her i landet i 1 år.«.

§ 10 a. Ved flerbørnsfødsler udbetales der for hvert barn et beløb på 5.000 kr. årligt, indtil børnene fylder 7 år (flerbørnstilskud).

Stk. 2. Flerbørnstilskud udbetales kvartalsvis forud, og reglerne i § 5, stk. 1, og § 6, stk. 2, samt §§ 8-10 finder tilsvarende anvendelse ved udbetaling af flerbørnstilskud.

Stk. 3. Flerbørnstilskud efter stk. 1, jf. stk. 2, ydes tillige for adopterede, samtidigt fødte søskende. Uanset bestemmelserne i § 5, stk. 1, nr. 1 og 2, erhverves retten til tilskuddet for børn, der har opholdstilladelse her i landet med henblik på adoption, dog når børnene får ophold hos den familie, der har dem i pleje med henblik på adoption.

6. I § 10 b indsættes som stk. 3:

»*Stk. 3.* Medmindre en af adoptanterne har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling af adoptionstilskud fast bopæl her i landet i 1 år.«.

§ 10 b. Til forældre, der adopterer et udenlandsk barn, ydes der til udgifter i forbindelse med adoptionen et engangsbeløb på 30.000 kr. (adoptionstilskud). Det er en betingelse for at opnå adoptionstilskud, at barnet er formidlet af en af de organisationer, der er godkendt af justitsministeren i medfør af § 30 i adoptionsloven.

Stk. 2. Tilskuddet udbetales af kommunalbestyrelsen efter ansøgning, når det af den adoptionsundersøgende myndighed kan attesteres, at barnet er ankommet her til landet.

7. § 12, stk. 2, 2. punktum affattes således:

»Medmindre barnet eller en af forældrene, der har forældremyndigheden over barnet, har dansk indfødsret eller har fået opholdstilladelse i Danmark efter § 7 eller § 8 i udlændingeloven, forudsætter udbetaling fast bopæl her i landet i en sammenhængende periode af 3 år.«.

§ 12. Bidrag kan udbetales forskudsvis for tiden, indtil et barn fylder 18 år.

Stk. 2. Betingelserne i § 5, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse med hensyn til adgangen til at få et bidrag udbetalt forskudsvis. Udbetaling forudsætter dog fast bopæl her i landet i en sammenhængende periode af 3 år.

Stk. 3. Det er endvidere en betingelse for retten til at få bidrag udbetalt forskudsvis, at forældrene ikke lever sammen.

Stk. 4. Betingelserne for bidragsforskud skal være opfyldt på bidragets forfalds dag.

8. § 21 affattes således:

»§ 21. Forskudsvis udbetalte bidrag, som ikke er tilbagebetalt af den bidragsskyldige, skal eftergives,

- 1) når der ikke i det sidste år forskudsvis er udbetalt bidrag, eller
- 2) når den bidragsskyldige har været indsat i institutioner under Kriminalforsorgen i udbetalingsperioden.

Stk. 2. Det er en betingelse for eftergivelse af forskudsvis udbetalte bidrag efter stk. 1, at den bidragsskyldige ikke ville kunne betale det skyldige beløb uden at komme til at mangle, hvad der må anses for nødvendigt til eget eller familiens underhold.«.

§ 21. Forskudsvis udbetalte bidrag, som ikke er tilbagebetalt af den bidragsskyldige, skal eftergives, når der ikke i det sidste år forskudsvis er udbetalt bidrag og den bidragsskyldige ikke ville kunne betale det skyldige beløb uden at komme til at mangle, hvad der må anses for nødvendigt til eget eller familiens underhold.